

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. General Part-II Examination, 2022

SANSKRIT

PAPER-VI

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.

Unit-I

1. Bring out the nature of आत्मन् as delineated in the 'ईशोपनिषद्'। 12×1 = 12

OR

What is the derivative meaning of the term 'उपनिषद्'? What are the main teachings of उपनिषद्?

2. Translate into English or Vernacular. (any **one**) 5×1 = 5

(a) ईशा वास्यमिदं सर्वं यत् किञ्च जगत्यां जगत्।

तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद् धनम्॥

(b) तदेजति तन्नैजति तद्वरे तद्वक्तिके।

तदन्तरस्य सर्वस्य तदु सर्वस्यास्य बाह्यतः॥

3. Explain any **one** of the following Mantras: 8×1 = 8

(a) हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम्।

तत्त्वं पूषन्नपावृणु सत्यधर्माय दृष्टये॥

(b) अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते।

ततो भूय इव ते तमो य उ विद्यायां रताः॥

Unit-II

4. Write any **one** of the following 12×1 = 12

(a) Discuss what you know about the social code of conduct (आचरणविधि) as you find in 'मनुसंहिता'. Chapter-II

(b) Discuss about the duty of ब्रह्मचारी as you found in 'मनुसंहिता'. Chapter-II

5. Explain any **one** of the following:

7×1 = 7

(a) वेदः स्मृतिः सदाचारः स्वस्य च प्रियमात्मनः।

एतच्चतुर्विधं प्राहुः साक्षाद्धमस्य लक्षणम् ॥

(b) सङ्कल्पमूयः कामो वै यज्ञाः सङ्कल्पसम्भवाः।

व्रतानि यमधर्माश्च सर्वे सङ्कल्पजाः स्मृताः ॥

6. Answer any **three** of the following:

2×3 = 6

(a) What is श्रुति and what is स्मृति?

(b) Who is called 'आचार्य'?

(c) What is 'सदाचार'?

(d) What do you mean by 'आर्यावर्त'?

(e) What is 'स्वाध्याय' ?

(f) Name 'कर्मेन्द्रिय's?

—×—